

Examenul de bacalaureat 2012
Proba E - b)
Proba scrisă la Limba și literatura maghiară maternă

VARIANTA 1

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Olvassa el figyelmesen a következő költeményt, majd értelmezze körülbelül két oldalnyi összefüggő szövegben a megadott szempontok alapján!

Balassi Bálint: Borivóknak való
(In laudem verni temporis)*

Az fejemet nincsen már nótájára

1. Ádott szép Pünkösdeknek gyönyörű ideje,
Minden egészséggel látogató ege,
Hosszú úton járókot könnyebbítő szele!

2. Te nyitod rózsákat meg illatozásra,
Néma fülemüle torkát kiáltásra,
Fákat is te öltöztetsz sokszínű ruhákba.

3. Néked virágoznak bokrok, szép violák,
Folyó vizek, kutak csak néked tisztulnak,
Az jó hamar lovak* is csak benned vigadnak.

4. Mert fáradság után füremedt tagokat*
Szép harmatos fűvel hizlalod azokat,
Új erővel építvén űzéshez inokat.

5. Sőt még az végbéli jó vitéz katonák,
Az szép szagú mezőt kik széllyel bejárják,
Most azok is vigadnak, s az időt múlatják.*

6. Ki szép fűvön lévén bánik jó lovával,
Ki vígan lakozik vitéz barátjával,
Ki penig véres fegyvert tisztítat csiszárral.*

7. Újul még az föld is mindenütt tetőled,
Tisztul homályából az ég is tevéled,
Minden teremtett állat megindul tebenned.

8. Ily jó időt érvén Isten kegyelméből,
Dicsérjük szent nevét fejenkint jó szívből,
Igyunk, lakjunk egymással vígan, szeretetből!

*a tavaszi idő dicsérete

*gyors lovak

*megerősödött tagjaikat

*az időt töltik

*kardot élesítő mesterember

a. cím és szövegegész viszonya	4 pont
b. a vers szerkezete	4 pont
c. a költői képek és retorikai alakzatok jelentésképző szerepe	6 pont
d. a költemény reneszánsz jegyei	6 pont

A költemény értelmezésének megfogalmazási módja külön elbírálásban részesül, melynek szempontjai a logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyesírás, helyes fogalom- és nyelvhasználat.

10 pont

Megjegyzés: A szövegalkotásban nem kell figyelembe venni a szempontok sorrendjét. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Olvassa el a következő szöveget, majd oldja meg a hozzá kapcsolódó feladatokat!

Az erdélyi kopó régi magyar kutyafajta. Örökségünk része, mint műkincseink, népszokásaink, nemzeti parkjaink. Nem lehet kérdés, hogy meg kell őriznünk minél eredetibb alakjában, ameddig ez még lehetséges.

A kopózás egykori formájában ma már nem létezhet, ahogy az agarászat is csak igen szabályozott keretek között és kizárólag a néphagyományok ápolásának szintjén gyakorolható. Ha

azonban egy fajta elveszíti munkáját, azzal az évszázadokon keresztül csiszolódott tulajdonságok és az azokat továbbra is meghatározó szelektáló tényezők vesznek el. Miután egy fajta megmérettetése csupán a küllemre korlátozódik, és azt a divatirányzatok változtatják, átalakul jellemében is, elveszíti őseiben kialakult képességeit, eredeti formáját. Az erdélyi kopó alaptulajdonságai, hogy alkatánál fogva képes akár száz kilométert is lefutni, hogy bátor, szenvedélyes vadász, jellegzetes csengő hangon hajtja a vadat, kiváló a szaglása és a tájékozódó-képessége, valamint emberekkel és fajtársaival is jóindulatú, kiegyensúlyozott, sajnos egyre kevesebb kopóban fedezhetőek fel maradéktalanul.

Mivel ezeket a tulajdonságokat a legtöbb kopótartó nem igazán tudja kihasználni, a fajta láthatóan változik, konformizálódik. Ez viszont olyan nemkívánatos tulajdonságokat alakít ki, amikkel nem könnyű együtt élni, és eredetileg távol álltak a fajtától. Ilyenek az indokolatlan agresszió, a féltősség, az egyre jobban rögzülő alkati hibák.

A fajtát csak úgy lehet megóvni a megfakulástól, ha a vadászok körében elismert, használható vadászakutyaként népszerűvé válik.

(www.hungarikumok.hu)

a. Mi a szöveg kommunikációs funkciója? Indokolja választát!	4 pont
b. Fogalmazzon meg három, a szöveg tartalmára vonatkozó kérdést!	6 pont
c. Írja ki a szöveg kulcsszavait!	5 pont
d. Érveljen 10–15 mondatban az állattartás szükségessége mellett!	10 pont

Logikus gondolatvezetés, szövegkohézió, nyelvhelyesség, helyesírás. 5 pont

Megjegyzés: A feladatok sorrendjének betartása nem kötelező. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Írjon értekezést körülbelül két oldal terjedelemben a következő címmel: **A történeti tárgyú elbeszélés a magyar irodalomban** (pl. Arany János: *Szondi két apródja*, V. László, Kemény Zsigmond: *Zord idő*, Jókai Mór: *A kőszívű ember fiai*, Móricz Zsigmond: *Tündérbert*, Kós Károly: *Varju nemzetség*, vagy más olvasott történeti tárgyú epikai alkotás)!

Értekezését egyetlen irodalmi alkotás alapján írja meg, figyelembe véve a következő szempontokat:

a. a választott alkotás műfaji sajátosságai	4 pont
b. történelmi valóság és fikció viszonya a műben	5 pont
c. a történetmondás jellegzetességei (pl. metonimikus/metaforikus történetalakítás, tér- és időszerkezet, folytonosság és megszakítottság az elbeszélésben, alakteremtési eljárások stb.)	7 pont
d. a választott mű példázatossága (pl. értékek és értékrendek, a múltidézés mint a jelenhez szólás eszköze stb.)	4 pont

Az értekezés megfogalmazási módja külön elbírálásban részesül, melynek szempontjai a logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyes fogalom- és nyelvhasználat, helyesírás, valamint az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása. 10 pont

Megjegyzés: A szövegalkotásban nem kell figyelembe venni a szempontok sorrendjét. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.

Examenul de bacalaureat 2012

Proba E - b)

**Proba scrisă la Limba și literatura maghiară maternă
BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE**

VARIANTA 1

- **Se punctează oricare alte formulări/ modalități de rezolvare corectă a cerințelor.**
- **Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit prin barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.**
- **Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea punctajului total acordat pentru lucrare la 10.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

a. cím és szövegegész viszonya

4 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz *5 pont*, érvényes, de csak részben kifejtett válasz.

4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz *3 pont*, részben érvényes, részben kifejtett válasz *2 pont*, kísérlet a válaszadásra *1 pont*.

Lehetséges válasz: A cím ajánlásként hangzik. A borivókban a végvári katonákra ismerhetünk. Az első három strófa mégis inkább tavaszhimnusz, az ébredő természet csodálatos képei életerőt és életörömet sugároznak. A továbbiakban ez a harmonikus világ a végvári katonák természetes életközegének bizonyul. Az utolsó szakasz jókívánságai visszacsatolnak a címhez.

b. a vers szerkezete

4 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz *5 pont*, érvényes, de csak részben kifejtett válasz

4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz *3 pont*, részben érvényes, részben kifejtett válasz *2 pont*, kísérlet a válaszadásra *1 pont*.

Lehetséges válasz: A szöveg jól elkülöníthetően oszlik részekre: az ember nélküli természet tavaszi ébredésének leírása, a végvári katonák mindennapjainak életképszerű megjelenítése, összefoglalás és áldáskérés. A feladat ezen részek kibontása pl. a vershelyzet, versbeszéd, hangulat, hangvétel mentén.

c. a költői képek és retorikai alakzatok jelentésképző szerepe

6 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz *5 pont*, érvényes, de csak részben kifejtett válasz.

4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz *3 pont*, részben érvényes, részben kifejtett válasz *2 pont*, kísérlet a válaszadásra *1 pont*.

Lehetséges válasz: pl. a megszemélyesítés, művészi jelző mint az életöröm kifejezője, a verbális stílus szerepe az életre ébredés örömeinek kifejezésében, az életkép elemei mint az élményszerűség hordozói stb.

d. a költemény reneszánsz jegyei

6 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz *5 pont*, érvényes, de csak részben kifejtett válasz.

4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz *3 pont*, részben érvényes, részben kifejtett válasz *2 pont*, kísérlet a válaszadásra *1 pont*.

Lehetséges válasz: pl. reneszánsz életérzések kifejezése (evilágiság, életöröm, a természet szépségeire való rácsodálkozás stb.), a humanista műveltség megmutatkozása (pl. az énekverstől a szövegvers felé való fordulás jegyei, imitáció, értékek stb).

Tökéletesen összefüggő szöveg, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat

5 pont

Helyenként töredezett gondolatmenet, helyes fogalomhasználat *3 pont*, logikus gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat *3 pont*, töredezett gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat *1 pont*.

Helyesírás, nyelvhelyesség

5 pont

SUBIECTUL al II-lea (30 de puncte)

Bármilyen, a javítókulcstól eltérő helyes válasz maximális pontot ér. A terjedelem nem részesül pontozásban.

- a. **A kommunikációs funkció megnevezése, indoklása** 4 pont
Lehetséges válasz: ismeretközlő funkció
- b. **Három, a szöveg tartalmára vonatkozó kérdés megfogalmazása** 6 pont
Lehetséges válaszok: pl. Mi veszélyeztetheti a fajta meglétét? Melyek az erdélyi kopó alaptulajdonságai? Hogyan alakul át a kutya természete?
- c. **A kulcsszavak kiírása** 5 pont
Lehetséges válaszok: kopó, kutya
- d. **A tartalmi követelmények betartása** 5 pont
Az érvelő szöveg követelményeihez való igazodás 5 pont
Logikus gondolatvezetés, szövegkohézió, nyelvhelyesség, helyesírás 5 pont

Megjegyzés: A feladatok sorrendjének betartása nem kötelező. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.

SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte)

a. **a választott alkotás műfaji sajátosságai** 4 pont
Érvényes, a kor és a választott irodalmi alkotás ismeretén alapuló, kifejtett válasz 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszadásra 1 pont.
Lehetséges válasz: a ballada- vagy regényműfaj jellemzőinek példázása a választott alkotással.

b. **történelmi valóság és fikció viszonya a műben** 5 pont
Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszadásra 1 pont.
Lehetséges válasz: pl. történelmi dokumentumok, okiratok felhasználása, történelmi személyiségek szerepeltetése, korhű nyelvhasználat–kitalált események, kalandok, képzelet szülte szereplők megalkotása stb.

c. **a történetmondás jellegzetességei** 7 pont
Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszadásra 1 pont.
Lehetséges válasz: pl. metonimikus vagy metaforikus történetalakítás, részletezés, sűrítés, jelenetezés az elbeszélésben, előre- vagy visszautalás, ismétlés és elhallgatás, nézőpontváltás, a tér- és időszerkezet jellegzetességei, az alakteremtés különféle módozatainak alkalmazása: elbeszélői leírás, cselekedtetés, beszéltetés, környezet általi jellemzés stb.

d. **a választott mű példázatossága** 4 pont
Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszadásra 1 pont.
Lehetséges válasz: pl. a jelenhez szólás igénye a választott műben, a történelmi olvasatok változásai, a mű értékrendje, az értékrend érvényessége/érvénytelensége a mű keletkezése idején/ napjainkban stb.

Az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása, logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyes fogalomhasználat 5 pont
Tökéletesen összefüggő szöveg, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat, tartalmi és formai jegyek betartása 5 pont, helyenként töredezett gondolatmenet, helyes fogalomhasználat, két-három jellemző alkalmazása 3 pont, logikus gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat 3 pont, töredezett gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat, kísérlet értekező szöveg alkotására 1 pont.

Helyesírás, nyelvhelyesség 5 pont